

Migration, segregation och pauperisering i det svenska samhällets periferi

Kartläggning av tre landsbygdskommuner

MIKAEL VALLSTRÖM är fil.dr, etnolog och forskare vid FoU Hälsingland, som finns på det kommunala lärcentrumet CFL i Söderhamn och hör till Hälsinglands utbildningsförbund. Han har varit verksam vid FoU-enbeten sedan 2007 och har på nära håll följt samhällsförändringar, regional och kommunal projektverksamhet, sociala rörelser och människors vardagliga liv på landsbygder och mindre orter i "periferin". Tillsammans med kollegan Lotta Svensson författade han rapporten "Klasssamhällets tystade röster och perifera platser som gavs ut av det fackliga ideinstitutet Katalys", 2018, inom ramen för projektet Klass i Sverige.

Med den här artikeln vill jag uppnå tre syften: Först vill jag visa hur migrationen till svenska landsbygdskommuner följer det globala klasssamhällets mönster. Jag vill också analysera och diskutera förändringarna av klasstrukturen, samhällsekonomi och politikens innehåll i kommunerna. Slutligen vill jag framföra budskapet att både forskningen och politiken borde inriktas mot de grundläggande, klassbestämda orsakerna till de aktuella invandrar- och landsbygdsfrågorna, för att det ska kunna bli möjligt att komma till rätta med problemen.

Vad som sker i dessa kommuner – och överhuvudtaget på den svenska landsbygden – i och med tillskottet av migranter i samhällets periferi är en *pauperisering* av såväl individerna som av lokalsamhället, det vill säga det samma som att de nyanlända och kommunerna försätts i ett permanent fattigdomstillstånd (jfr Polanyi 1944/2016). Kollektivt sett pauperiseras klasstrukturen och därmed hela samhället. Det belastas och dras nedåt av tillskottet av relativt resurssvaga eller fattiga migranter. För migranterna blir ankomsten en medborgerlig degradering. Den inrikes födda och redan missgynnade arbetarklassen upplever att deras ställning försämrats ytterligare på grund av att fler ska dela på samma knappa välfärdsresurser samt att medborgarskapet urholkas eftersom möjligheterna att påverka samhällsförändringarna tycks bli allt mindre. Ett sätt att bemöta marginaliseringen blir då att återropa nationstillhörigheten som ett särskiljande privilegium (jfr Kalb 2009).

Högre upp i samhällshierarkin och i "bättre" bostadsområden uppstår helt andra effekter. Här skapas nya koncentrationer av kapital och resursstarka grupper.

Pauperiseringen motsvaras av fenomen som gentrifiering, *white flight* och gräddhyllor. I större städer blir effekten elitskolor, exklusiva boenden och en spekulationsdriven ekonomi; i mindre orter och på landsbygden förekommer varken den sortens skolor eller ekonomiska boom. De som är resursstarka kan emellertid välja bättre boende, skola och vård, och kan även räkna med en sannolikt bättre hälsa och längre livslängd. För dem som har råd att köpa andras arbete blir tillskottet av resurssvaga också ett tillskott av förhållandevis billig arbetskraft.

På så vis snedfördelas vinsterna med och kostnaderna för invandringen. "Mångfaldsvinsterna", såsom ett ökat utbud och billiga tjänster, tillkommer de resursstarka; "mångfaldsörden", såsom konkurrensen om välbetalda och trygga arbeten och den åtstramade välfärden, tillkommer de resurssvaga (jfr Börjeson 2018:7).

Det säger sig självt att en sådan situation bäddar för allvarliga spänningar och konflikter mellan olika grupper i samhället. Därför borde vi ha en diskussion om det som är vår tids fattigdomsfråga och om vad vi kan göra åt den alltmer ojämlika uppdelningen i rika och fattiga samhällsklasser och geografiska områden. I stället beskrivs situationen på ett missvisande sätt, vilket motiverar politiska beslut som tvärtom tenderar att förstärka pauperiseringen, fördjupa klyftorna och öka spänningarna mellan klasserna.

HUR SER SEGREGATIONEN UT PÅ DEN SVENSKA LANDSBYGDEN?

När jag och en forskarkollega under hösten 2018 gjorde en kartläggning av segregationen i de tre hälsingekommunerna Bollnäs, Nordanstig och Söderhamn kom

följande uppgifter fram:¹

- I Bollnäs och Söderhamn är cirka 40 % av de utrikesfödda i sysselsättning medan siffran för de inrikes födda är 80 %. I Nordanstig är skillnaden, det så kallade arbetslöshetsgapet, något mindre (55 respektive 82 %).
- I den fattigaste stadsdelen i Söderhamn, Norr, har 59 % låg köpkraft, i den rikaste stadsdelen, Öster, är andelen 15 %. I kommunen beräknas barnfattigdomen bland familjer med utländsk bakgrund vara 52 %, bland svenska familjer 6 %. Här är också 40 % av de utrikesfödda trångbodda, av de inrikes födda är det 5 %.
- I Bollnäs uppnår 75 % av de svenska eleverna kunskapskraven i årskurs 9, bland dem med utländsk bakgrund är det 45 %. Detta "studiegap" varierar betydligt beroende på om skolan har en kommunal eller enskild (privat) huvudman.

I stora drag visar statistiken att segregationen märks tydligast ifråga om graden av sysselsättning och relativ fattigdom. Skillnaderna i boendeförhållanden och utbildningsnivå är också markanta. Det finns även tydliga skillnader t.ex. i ohälsa, livslängd och valdeltagande, men de sticker inte ut lika mycket. "Gapen" är förhållandevis stora, också nationellt sett.

Bollnäs och Söderhamn liknar varandra på så vis att kommunerna ungefärligen har en lika stor befolkning – Bollnäs har nästan 27 000 invånare, Söderhamn knappt 26 000 – och är centrerade kring en mindre stad där hälften av invånarna är bosatta. Städerna har signifikant rika och fattiga stadsdelar; i Söderhamn är den östra stadsdelen rikast och den norra fattigast, i Bollnäs är framför allt stadsdelen Gärdet jämförelsevis fattig. Nordanstig har ingen sådan centralort och inte heller något statistiskt identifierbart rikt eller fattigt område. Eftersom kommunen är en till ytan ganska stor kommun med en liten och utspridd befolkning, cirka 9 500 invånare, syns segregationen endast på en individ- och platsnära nivå.

I landskapet Hälsingland finns överhuvudtaget inga områden med en stor andel invånare med mycket hög inkomst och/eller hög utbildning. Skillnaderna finns mellan relativt resursstarka respektive resurssvaga individer, hushåll och områden. Det är den stora andelen fattiga och lågutbildade som märks tydligast, dels vad gäller kommunerna i stort, dels ifråga om skillnaderna mellan inrikes och utrikes födda, samt mellan kvinnor och män.

Andelen utrikesfödda är ganska liten eller genomsnittlig; i Nordanstig 9 %, i Bollnäs och Söderhamn 12–15 % (i riket är andelen 19 %), och koncentrerad till fattigare områden. Mest mångfald finns därför i stadsdelarna Norr och Gärdet, vilket följer samma mönster som hela landet. I de områden där man bor i hyresrätter och har låga inkomster är mångfalden som störst, medan den är minst i rikare områden med boende i äganderätter, eller i mindre orter och på landsbygden där andelen hyresrätter är liten (Börjesson 2018).

I intervjuer med tjänstepersoner och ideellt engagerade som arbetar med integrationen av migranterna framkommer att specifika gator eller delar av stadsdelar ses som rikare och fattigare eller som mer eller mindre tyngda av sociala problem. I Nordanstig beskrivs en segregation som ”alla känner till”; i centralorten Bergsjö anses en gata vara segregerad. Kommunens mer välbeställda invånare bor i några kustnära villaområden. Fattigdomen exemplifieras ofta i beskrivningar av barnfamiljer som inte har råd med leksaker eller fritidsutrustning och av att ideella verksamheter i form av välgörenhetsinsatser, insamlingar och kostnadsfria arrangemang har blivit allt vanligare.

Tidigare studier har visat att äldre generationer ofta upplever det som att samhället har rustats ned och dragits isär un-

der senare tid (t.ex. Vallström & Svensson 2018). Bland yngre dominerar upplevelsen av att inte passa in i den urbana norm som nedvärderar de mindre orterna och landsbygden. Ett fåtal tycker att de är delaktiga i och kan påverka samhällsutvecklingen. Unga med en medelklassbakgrund passar bättre in i den urbana normen och väljer i högre grad att flytta, medan de som har en arbetarklassbakgrund oftare stannar i hemkommunen och upplever att de inte passar in i normen (Svensson 2006). Tjejerna flyttar oftare och utbildar sig mer, pojkarna stannar och har en kortare utbildning. En majoritet av de unga känner sig varken uppskattade eller önskade av samhällets makthavare, de med en arbetarklassbakgrund upplever också ofta en brist på erkännande och att de har en skam för sin bakgrund.

Ensamkommande flyktingbarn i Nordanstig och Söderhamn har beskrivit att de ofrivilligt lever åtskilda från den svenska befolkningen (Vallström och Vallström 2017). Bland annat menar de att det finns ”en skola för oss och en skola för svenskar” och ett föreningsliv där de sällan eller aldrig möter svenska ungdomar. De som har arbetat ideellt med mottagandet av de ensamkommande bekräftar att det har uppstått nya föreningar och verksamheter ”för invandrare” samtidigt som en stor del av föreningslivet i praktiken exkluderar utrikesfödda.

På det hela taget återkommer de intervjuade till ett antal teman där segregationen förknippas med etniska grupper, ”sämre” områden och kulturella problem. Ett sådant tema är *de gettoliknande, invandrarstäta och nedgångna stadsdelarna*. Temat fokuserar pågående konflikter och kulturskillnader mellan de boende med utländsk respektive svensk bakgrund. Det påtalas också ofta att stadsdelarna har en

speciell prägel på grund av rivningar av fastigheter, tomma lägenheter, eftersatt underhåll och en bristfällig samhällsservice.

Ett annat tema är *inläsningen i mindre orter*. I Nordanstig påpekas att de utrikesfödda blir inlästa i de orter och på den landsbygd där samhällsservicen har utvecklats och där det saknas mötesplatser, ett varierat föreningsliv och en fungerande kollektivtrafik. I orterna upplever invånarna det också som att "allt satsas på stan", att man är missgynnade och nedprioriterade, och att det har uppstått en klyfta mellan "vi på landsbygden och dom i stan".

Ett tredje tema är *rädslorna för andra kulturer och barriärerna mellan vi och dom*. Många menar att det är vanligt med rykesspridning, rädslor och okunskaper om andras kulturer och att det är något som förekommer både bland svenskar och invandrare. I Söderhamn beskrivs också hur bristen på mötesplatser har skapat mentala och fysiska barriärer mellan de olika stadsdelarna (Percovich & Bjernedell 2017).

Ett fjärde tema är *ungdomsgången med invandrarbakgrund*. I Bollnäs och Söderhamn nämns ofta problem med grupperingar av landsmän och gängbildningar förknippade med droger, våld och kriminalitet, ibland direkta hot och övergrepp. Fenomenet är relativt nytt, väcker starka känslor och upplevs som alltmer svårhanterligt.

Ett femte tema är *hederskulturen*. Temat lyfter konflikter mellan en svensk, sekulariserad kultur och den islamska, familje- och släktcentrerade kulturen. En vanlig fråga är hur samhället ska hantera problemen med hedersförtryck och hedersrelaterat våld, exempelvis när de förekommer i kommunernas skolor.

I ett längre och bredare perspektiv visar det sig att bilden av migrationen till landsbygden tenderar att vara tudelad och att den har förändrats från att ha ett fokus på de positiva effekterna, såsom inflyttning och mångkultur, till att bli mer negativ och inriktad mot de problematiska sidorna (Vallström 2019). Bilden kan även sägas vara obalanserad eftersom den är fixerad vid de invandrantäta och "sämre" stadsdelarna, medan det mer sällan talas om de rikare områdena som segregerade.

VAD BEROR SEGREGATIONEN PÅ OCH HUR FÖRÄNDRAR DEN SAMHÄLLET?

Segregationen genomsyrar idag hela samhället och blir allt mer påtaglig. En grundläggande orsak är själva åtskillnaden mellan vinnarna och förlorarna i den globala världen samt den växande ojämlikheten (Milanović 2017). Samhället håller inte ihop och präglas av nya motsättningar och ökade spänningar mellan samhällsklasser och geografiska områden. I vår del av världen har det också beskrivits som ett nytt Sverige där demokratin och den sociala sammanhållningen är urholkad och försvagad och där klyftorna mellan klasserna och mellan stad och land har blivit ett akut samhällsproblem (t.ex. SOU 2017:1).

I det nya Sverige hör regionen Gävleborg och kommunerna Bollnäs, Nordanstig och Söderhamn till den förlorande sidan. Regionen är huvudsakligen icke-urban, glest befolkad och uppbyggd kring mindre bruks- och industriorter (Lindberg 2002). I de mindre orterna, på landsbygden och i flertalet kommuner har befolkningen minskat betydligt under en längre period. Nordanstig och Söderhamn har tappat mer än en femtedel av befolk-

ningen sedan kommunerna hade sina högsta noteringar (1980 och 1975). Tappet är mindre i Bollnäs, men liksom i de andra kommunerna har de mindre orterna haft stora befolkningstapp under det att centralorten har vuxit. Tappen beror då huvudsakligen på omfattande nedläggningar av större industrier, omstruktureringar och nedskärningar i den offentliga sektorn.

Gävleborg har också periodvis haft högst arbetslöshet i landet och mycket höga ohälsotal. I kombination med befolkningstappen leder det till en situation med vikande skatteunderlag och relativt stora kostnader för socialt understöd, vård och omsorg. Inom arbetsmarknaderna ställs därtill högre krav på utbildning och effektivitet, samtidigt som allt fler har osäkra och ekonomiskt otrygga anställningsvillkor.

Dessa förändringar innebär dels att regionen har blivit perifer i förhållande till globaliseringens vinnande och växande regioner, dels att den segregation som förekommer inom regionen och kommunerna har en specifik prägel, en viss socioekonomisk, demografisk och geografisk struktur, som är väsentligt annorlunda jämfört med den segregation som förekommer i större städer. Den specifika segregationen återspeglar i sin tur en mer generell landsbygds- och rostbältesproblematik (jfr Eriksson 2010).

Under de senaste 10–15 åren har kommunerna också tagit emot ett jämförelsevis stort antal flyktingar och migranter. Demografiskt sett har det medfört ett befolkningstillskott, en föryngring av befolkningen och att andelen med utländsk bakgrund har blivit större. Exempelvis ökade befolkningen i Söderhamns kommun under några år, 2013–2016, för första gången på decennier. Befolkningspy-

ramiden jämnades ut och andelen utrikesfödda fördubblades, från cirka 6 % (2002) till 12 % (2014). Fram till 2016, då tillskottet av migranter upphörde i och med den åtstramade flykting- och migrationspolitiken, blev effekten ett trendbrott och en motvikt till den generella nedgången.

Migrationen har både berikat och belastat kommunerna. Den har motverkat avfolkningen, bidragit till en förbättrad demografi och med ny arbetskraft i de samhällssektorer där det numera råder brist på personal. Den har räddat skolor, affärer och föreningsliv. Den har också fört med sig ett tillskott av statliga medel för boende, utbildning och integration. Tack vare dessa tillskott av människor och kapital fick kommunerna ett ekonomiskt och befolkningsmässigt uppsving som nådde en topp 2015–2016.

Idag är den sammantagna effekten av migrationen framför allt att den har förstärkt och fördjupat den socioekonomiska och geografiska segregationen. Migranterna bor vanligtvis i de lägenheter som stod tomma efter åren av befolkningsminskningar, i de kommunala bostadsbolagens hyresrätter i nedrustade miljonprogramsområden. Arbetet med integrationen har medfört ett ökat tryck på välfärds- och utbildningssystemen. I en redan missgynnad region och i kommuner med nedbantade verksamheter resulterar det i att andelen relativt resurssvaga blir ännu större och i att fler ska ta del av en försvagad välfärd (Börjeson 2018). Det bäddar slutligen för ökade motsättningar mellan migranter och infödda svenskar samt för uppkomsten av invandringskritiska och fientligt inställda strömningar. Så har också andelen röster på Sverigedemokraterna varit förhållandevis stor i kommunerna.

Vad kartläggningen visar – tydligast vad gäller graden av sysselsättning, andelen med låg respektive hög köpkraft, barnfattigdomens utbredning samt studiegapet – är att relativ rikedom och fattigdom alltså är en fråga om att ha eller inte ha kapital och värdesatta resurser. I ett globalt klassamhälle är det avgörande om man har eller inte har tillräckliga inkomster, en förmögenhet och kapitalstarka anhöriga eller sociala kontakter. Det är också en fråga om att ha eller inte ha en tillräcklig utbildning och ett fullvärdigt medborgarskap. Den som har tillgång till sådana resurser som de sociala nätverk, arenor, kunskaper och det språk som värderas högst i samhället har ett socialt och kulturellt kapital som både är en fördel i utbildningssystemen och på arbetsmarknaderna. För den som inte har det kapitalet är det en stor nackdel.

De som migrerar till Sverige saknar oftast detta kapital och blir vanligtvis deklasserade eftersom de har utbildningar och yrkeskunskaper som inte har ett erkänt värde i det svenska samhället. De blir lågutbildade låginkomsttagare som bor i bostadsområden för resurssvaga. Numera blir dessutom en stor del av migranterna deklasserade som personer med ofullständiga medborgarskap, en papperslös *denizen*, eftersom rätten till medborgarskapet och tillgången till välfärden, utbildningssystemen och den reguljära arbetsmarknaden har blivit alltmer kringskuren (Standing 2013). De kommer då att befinna sig längst ner i samhällshierarkin, där risken är stor att bli utnyttjad och exploaterad som rättslös arbetskraft.

Därtill är fattigdomen och deklasseringen skambelagd. Den påverkar självkänslan och måendet negativt, leder vanligen till en sämre hälsa och kortare livslängd, samt en större utsatthet för våld

och kriminalitet. Alltså blir migranterna resurssvaga och utsatta i alla avseenden samtidigt som de delar den missgynnade arbetarklassens villkor, är bosatta i samma områden, i högre grad arbetslösa, tillfälligt anställda och sjukskrivna. De utgör då sammantaget ett växande prekariat som tvingas dela samma knappa välfärdsresurser.

HUR KAN SEGREGATIONEN MOTVERKAS?

Kartläggningen och analysen av migrationens samhällseffekter leder oss till slutsatsen att begreppen segregation och integration blir vilseledande ifall man bortser från fattigdomsfrågan och dess geografi. Vad som ändå gör det befogat att använda begreppen är att det görs åtskillnader i samhället endast på grund av etnicitet, kultur och språk. Vi kan se att det förekommer sådant som strukturell rasism, kulturkrockar och diskriminering av dem som inte behärskar det svenska språket. Det måste också hanteras på något sätt; vilket även görs till stor del, just eftersom det är de skillnader samhället uppmärksammar. Men vad forskningen visar är att om ojämlikheterna ifråga om de socioekonomiska förutsättningarna tas bort så har dessa faktorer en relativt liten betydelse. I en statlig rapport om segregationen i skolan kommer man exempelvis fram till följande resultat: ”Om inrikes och utrikes födda elever hade haft föräldrar med liknande socioekonomisk bakgrund och bott i samma bostadsområde hade nästan hela studiegapet försvunnit” (Grönqvist & Niknami 2017:8).

Liksom i riket i övrigt visar det sig att segregationen handlar om hur ekonomisk ojämlikhet leder till ett socialt och geo-

grafiskt skiktat samhälle. Segregationsfrågan är kort sagt en global ojämlikhetsfråga som har blivit en nationell, regional eller lokal integrationsfråga. Det är vår tids fråga om hur åtskillnaden mellan världens rika och fattiga ser ut på grund av finanskapitalismens makt över världsekonomin och en omfattande migration från de fattigaste länderna. I en globaliserad värld förstärker migrationen den redan underliggande landsbygds- och rostbältesproblematiken. Det gör att den relativa fattigdomen lätt kan förväxlas med de direkt synbara etniska och kulturella skillnaderna och att världens *gated communities* försvinner bort från blickfånget.

Vad samhället bör göra för att motverka segregationen är därför detsamma som ett svar på en större ojämlikhets- och fattigdomsfråga. Det är först och främst något som kan motverkas genom fördelnings- och regionalpolitiska lösningar riktade mot de grundläggande orsakerna. Insatserna måste också stå i proportion till problemets omfattning.

Hittills har politiken och samhällsinsatserna följt arbetslinjens modell att lägga resurserna på olika försök att stärka regionens konkurrenskraft, öka attraktiviteten och göra individerna så anställningsbara som möjligt. Vi kan nu konstatera att modellen inte har fungerat i kommunerna. Undantaget från perioden av nedgång beror primärt på tillfälliga tillskott av unga människor och statliga medel. I dag står man lika dåligt eller till och med sämre rustade än förut.

I stället för det starka, långsiktigt hållbara samhället skapas ett svagt, sårbart och ohållbart samhälle som är helt beroende av svängningarna i världsekonomin. Kommunerna kvarstår alltså på den förlorande sidan, som perifera, resurs- och

kapitalsvaga, i en situation med pauperiserade samhällen och en urholkad demokrati, samt med en relativt stor välfärds- och mångfaldsburda. När konjunkturen går nedåt försämras också den kommunala ekonomin, vilket vanligtvis medför nya nedskärningar i det förebyggande arbetet och en ytterligare försämrad situation.

Härmed står kommunerna inför ett viktigt vägval: att fortsätta anpassningen till den globala finanskapitalismens villkor eller att pröva helt andra typer av lösningar, som kan skapa mer motståndskraftiga samhällen. Ifall man vågar sig på det senare skulle man göra det som har stöd i såväl forskningen som i tjänstepersonernas och föreningslivets erfarenheter. Exempelvis visar all erfarenhet, utvärderingar, beräkningar och vetenskapliga studier att ett förebyggande och samordnat socialt arbete som bygger på möten mellan de segregerade parterna verkligen kan motverka segregationen. Utan det arbetet blir problemen återkommande och emellanåt akuta, och man får ägna sig åt att släcka bränder i stället för att åtgärda de problem som utgör brändernas bränsle. Det talar också för att kommunerna bör utgå från ett socialt investeringsperspektiv och behöver bilda breda kunskaps- och samhällsallianser som förmår tänka och agera långsiktigt (Stigendal & Östergren 2013).

Vägvalet kunde även ge oss forskare ett nytt och angeläget samhällsuppdrag. Vi skulle stå på en gedigen empirisk grund. Vi skulle också kunna bidra med en skarp och samhällsrelevant kritik mot den pågående etnifieringen och kulturaliseringen av globaliseringens effekter. Den kritiken förutsätter även att vi kan se hur klassamhället tar form och yttrar sig i det svenska samhällets periferi.

NOTER

¹ Kartläggningen finansierades av Delegationen mot segregation (Delmos) och genomfördes av mig och kollegan Lotta Svensson vid FoU Hälsingland (Vallström 2019). Den bygger på aktuell statistik, samtal med tjänstepersoner i kommunerna, sammanställningar av tidigare studier samt på en liknande kartläggning i Bollnäs kommun (Säll 2019).

REFERENSER

- Börjeson, Love, 2018. *Mångfald och segregation i Sverige*. Hyresgästföreningen.
- Eriksson, Madeleine, 2010. *(Re)producing a Periphery: Popular Representations of the Swedish North*. Umeå universitet.
- Grönqvist, Hans & Niknami, Susan, 2017: *Ankomst och härkomst – en ESO-rapport om skolresultat och bakgrund*. Stockholm: Regeringskansliet.
- Kalb, Don, 2009. "Conversations with a Polish populist: Tracing hidden histories of globalization, class, and dispossession in post-socialism (and beyond)", i *American Ethnologist* vol. 36.
- Lindberg, Henrik, 2002. *Att möta krisen: Politikbyte på lokal nivå under industrikrisen i Söderhamn 1975–1985*. Uppsala universitet.
- Milanović, Branko, 2017. *Global ojämlikhet: Nya perspektiv i globaliseringens tidevarv*. Göteborg: Daidalos.
- Perovich, Victoria & Bjerdell, Åsa, 2017. *Studie i boendesegregation & nyanländas boendepreferenser*. White Arkitekter.
- Polanyi, Karl, (1944) 2016. *Den stora omdaning*. Lund: Arkiv förlag.
- SOU 2017:1. *För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd*. Stockholm.
- Standing, Guy, 2013. *Prekariatet: Den nya farliga klassen*. Göteborg: Daidalos.
- Stigendal, Mikael & Östergren, Per-Olof, 2013. *Malmös väg mot en hållbar framtid: Hälsa, välfärd och rättvisa*. Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö.
- Svensson, Lotta, 2006. *Vinna och förlora? Drivkraften bakom ungdomars utflyttning från mindre orter*. Linköpings universitet.
- Säll, Anna-Maria, 2019. *Att leva och bo i Bollnäs kommun: En kartläggning om segregationen*. Bollnäs kommun.
- Vallström, Maria & Engström, Lennart, 2014. *Motbilder: Om samhällsförändring och migration på mindre orter*. Gävle: Läns museet Gävleborg.
- Vallström, Maria & Vallström, Mikael (red.), 2017. *Ett låst land eller en öppen famn? Mottagande och integration av ensamkommande flyktingbarn i Nordanstig och Söderhamn*. FoU Hälsingland/Hälsinglands utbildningsförbund.
- Vallström, Mikael, 2019. *Kartläggning och analys av segregationen i Bollnäs, Nordanstig och Söderhamn*. FoU Hälsingland, Forskningsrapport 2019:2.
- Vallström, Mikael & Svensson, Lotta, 2018. *Klasshällets tystade röster och perifera platser*. Katalys.

SUMMARY

Migration, segregation and pauperization in the periphery of Swedish society

(Migration, segregation och pauperisering i det svenska samhällets periferi)
Kartläggning av tre landsbygdskommuner)

The article is based on a survey of segregation in three Swedish rural municipalities (Bollnäs, Nordanstig and Söderhamn). Statistics show nationally large gaps between foreign-born and domestic-born in terms of the level of employment, living conditions and level of education. The gap also reflects significant differences between rich and relatively poor neighborhoods or areas. In interviews, a segregation emerges that is not visible in the statistics, for example, the experience that society has been marginalized and torn apart, and differences between young people who have a middle-class background and working-class background in relation to an urban norm to move from the municipalities. On the whole, a number of themes are raised where segregation is associated with ethnic groups, poorer areas and cultural problems. An analysis of how society's globalization has changed the relationship between social classes, the distribution of resources and capital, and created "winning" and "losing" regions, makes it clear that segregation is above all a matter of relative wealth and poverty. In the municipalities, the addition of mi-

grants becomes a *pauperization*, as migrants usually lack the economic, social and cultural capital that is valued in society, while the region is weakened due to emigration and relatively high welfare costs. The article therefore suggests that segregation should be counteracted by new types of solutions, aimed at the root causes, and at building resilient communities. It would also give the research on segregation and integration a new task, where the starting point is a criticism of ongoing at-

tempts to ethnicise and culturalize economic and geographical inequalities.

Keywords: Migration, segregation, pauperization, periphery, poverty, globalization.

Mikael Vallström, PhD, researcher at R & D Hälsingland (FoU Hälsingland), municipality of Söderhamn, Sweden.